Náučný chodník Regetovské rašelinisko

Kraj:	Prešovský kraj
Okres:	Bardejov
Geomorfologická jednotka:	Busov
Geologická jednotka:	flyšové pásmo
Chránené územie:	národná prírodná rezervácia Regetovské rašelinisko
Prístup:	bus Regetovka a pešo smerom do sedla Regetovská Voda po žltej turistickej značke 0,8 km
Východisko:	Regetovka, bývalé Stredisko environmentálnej výchovy SAŽP (horný koniec obce)
Trasa:	Regetovka, bývalé Stredisko environmentálnej výchovy SAŽP (SEV) – Regetovské rašelinisko – Nebeské jazero – Regetovka, SEV
Dĺžka, prevýšenie:	3,5 km, prevýšenie 70 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	13
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, ochranárske

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Neďaleko východiska náučného chodníka prechádza žltá

turistická značka.

Rok otvorenia: 2004

Aktuálny stav: Viaceré informačné panely sú schátralé, resp. niektoré chýbajú (2021).

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: ŠOP SR – Regionálne centrum ochrany prírody Prešov, Švábska 4, 080 05 Prešov, tel. 051 / 7732 713

Poznámky: (1) Náučný chodník je zrejme po zrušení Strediska environmentálnej výchovy SAŽP v Regetovke v roku 2011 neudržiavaný a jeho absolvovanie je náročné na orientáciu. (2) K národnej prírodnej rezervácii Regetovské rašelinisko vedie aj chodník od bus zastávky na rázcestí pri kostole v Regetovke po žltej pásovej značke (mostíkom cez potok, po poľnej ceste 0,4 km do svahu so zamokrenými lúkami).

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je na terénne vyučovanie vhodný obmedzene – pozri poznámku 1 vyššie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Regetovka. Maličká horská obec na sever od Bardejova na severovýchodnom okraji pohoria Busov, založená na prelome 16. a 17. storočia valaskou kolonizáciou na panstve Makovica (Zborov) v doline Regetovskej vody na slovensko-poľskom pohraničí. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1597. Obyvateľstvo sa živilo prácou v lese, chovom oviec, pálením drevného uhlia, výrobou šindľov, neskôr aj výrobou plátna. Časom prevahu nadobudlo prichádzajúce rusínske obyvateľstvo. V obci je gréckokatolícky chrám sv. Demetra veľkomučeníka z roku 1893. V rokoch 1970 – 1992 bola obec pričlenená k susednej Chmeľovej. V súčasnosti v obci prevažuje rekreačná funkcia – v 80. rokoch 20. storočia začala výstavba lyžiarskych technických zariadení, popri chalupárčení pribudli ubytovacie možnosti pre verejnosť.

Národná prírodná rezervácia Regetovské rašelinisko. Chránené územie severovýchodne od Regetovky vyhlásené v roku 1979 v zamokrenej zníženine v rámci zosuvného územia vo svahu Paledovky, výbežku vrchu Javorina, v severovýchodnej časti Busova na ochranu ojedinelých zachovalých rašeliniskových spoločenstiev s výskytom viacerých zriedkavých a vzácnych druhov rastlín. Veľmi vzácny diablik močiarny (*Calla palustris*) tu má jediné nálezisko na východnom Slovensku. V skupinách krovín dominuje jelša lepkavá a vŕby. Podľa stupňa zamokrenia sa tu vyvinulo niekoľko typov spoločenstiev, časť z nich bola v minulosti kosená, čím vznikli podmienky na výskyt veľmi vzácnych rastlinných druhov. Lúčnym spoločenstvám dominujú ostrice, významný je – okrem diablika močiarneho – výskyt vachty trojlistej, rosičky mäsožravej, paprade hrebenistej, vstavača májového a súvislé porasty rašeliníka a machov. Podobné spoločenstvá nemajú na východnom Slovensku obdobu a sú floristickou lokalitou s celoslovenským významom. Rezervácia je zároveň územím európskeho významu Regetovské rašelinisko (súčasť sústavy Natura 2000).

Prameň Cigeľka. Žriedlo slanej minerálnej vody s teplotu 9 – 11 °C v obci Cigeľka, ktorá leží neďaleko slovensko-poľskej štátnej hranice severozápadne od Bardejova v pohorí Busov v závere doliny Oľchovca. Obsahuje jód, horčík, sodík, vápnik a hydrogénuhličitany a je charakteristická prirodzeným obsahom oxidu uhličitého. Jej liečivé účinky sa propagovali už v 30. rokoch 19. storočia.

Vyrástli tu kúpeľné objekty, založili plniareň a turistickú chatu. Obec mala v minulosti štatút kúpeľného miesta na liečbu žalúdočných chorôb, chorôb horných dýchacích ciest, srdca a ciev a kožných chorôb. Pacienti sa v rámci týždňových i dlhších pobytov liečili formou vaňových kúpeľov, využívajúc i bahno. V súčasnosti sa **minerálna voda Cigeľka** stáča na plniarenské účely, fľaškovaná sa exportuje i do zahraničia. Prebytok minerálnej vody z vrtu je voľne prístupný. V území sa vyskytujú ďalšie minerálne pramene charakteru kyseliek.

Zborov. Obec na sever od Bardejova na severozápade Ondavskej vrchoviny v údolí Kamenca. Prvá písomná zmienka z roku 1355. Počas prvej svetovej vojny bola svedkom najťažších bojov na území Slovenska. Južne nad obcou sú ruiny **hradu Zborov** (aj Makovica) z prvej polovice 14. storočia, postaveného na ochranu uhorského pohraničia a obchodnej cesty do Poľska. Prvá písomná správa o ňom pochádza z roku 1347. Patril rôznym šľachtickým rodinám, naposledy Rákociovcom, ktorí ho kúpili v roku 1601. V období stavovských povstaní ho napadlo cisárske vojsko a v roku 1684 ho zbúralo. Počas prvej svetovej vojny ho poškodili boje medzi Rusmi a Rakúšanmi. Hrad stojí na výraznej krajinnej dominante so zachovalou typickou vegetáciou jedľových bučín, ktorá je od roku 1926 chránená – **prírodná rezervácia Zborovský hradný vrch**. Hrad je voľne prístupný.

Busov. Rozlohou maličký horský geomorfologický celok na severe východného Slovenska pri poľskej hranici na sever od Bardejova akoby vyčlenený z Ondavskej vrchoviny. Na poľskej strane naň nadväzujú Góry Hańczowskie. Tvoria ho výrazné masívy budované synklinálne uloženými pieskovcami (inverzia reliéfu), napr. **Busov 1 002 m n. m.**, Lacková / Lackowa 997 m n. m., Stebnícka Magura 900 m n. m., ktoré sú vypreparované z menej odolných hornín flyša. Pre túto vrchovinu je typická radiálna riečna sieť – hlboké doliny tu prameniacich tokov povodia Tople (a Białej a Ropy v Poľsku) smerujú do všetkých strán. Z veľkej časti je pohorie zalesnené, na dne hlbokých dolín väčších tokov (Oľchovec, Sveržovka, Rosucká voda) sú neveľké sídla obkolesené poľnohospodársky využívanou pôdou. V oblasti vyviera viacero minerálnych prameňov (Cigeľka).

Názvy informačných panelov

1. Náučný chodník Regetovské rašelinisko
2. Kolobeh vody
3. Flóra vodného ekosystému
4. Fauna vodného ekosystému
5. Znečistenie vodného ekosystému
6. Národná prírodná rezervácia Regetovské rašelinisko
7. Biodiverzita Regetovského rašeliniska
8. Prameň pod skalou
9. Jama – Nebeské jazierko
10. Lesný ekosystém
11. Lúčny ekosystém
12. Vyhliadka
13. Regetovka

NÁUČNÝ CHODNÍK
REGETOVSKÉ RAŠELINISKO
1

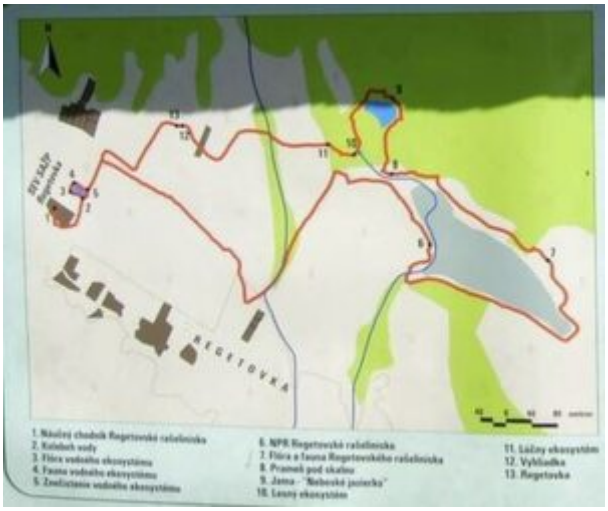

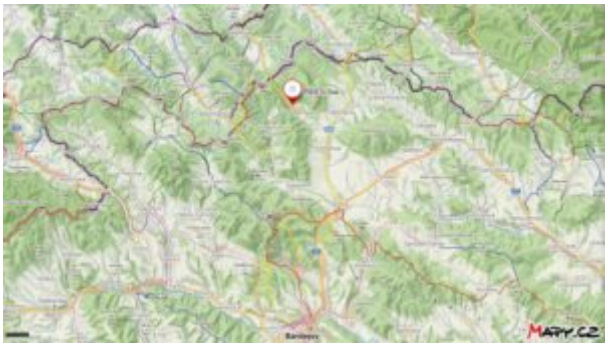

REGETOVKA
1. Náučný chodník Regetovské rašeliniska
2. Kolobeh vody
3. Fauna vodného ekosystému
4. Fauna vodného ekosystému
5. Znečistenie vodného ekosystému
6. NPR Regetovské rašeliniska
7. Flóra a fauna Regetovského rašeliniska
8. Prameň pod skalou
9. Jama - "Nebeské jazierko"
10. Lesný ekosystém
11. Lúčny ekosystém
12. Vyhliadka
13. Regetovka

MAPY.CZ

MAPY.CZ